

STANJE NA PODROČJU VINOGRADNIŠTVA IN VINARSTVA V SLOVENIJI

1) POVRŠINE

V register pridelovalcev grozdja in vina (RPGV) je vpisanih 17.000 ha vinogradov, pridelek se redno prijavlja iz 12.700 ha, iz letalskih posnetkov pa je razvidno, da imamo na ozemlju Republike Slovenije dobrih 22.000 ha vinogradov. V RPGV je vpisanih 27.500 pridelovalcev grozdja in skoraj vsi so tudi pridelovalci vina, za stekleničenje je registriranih skoraj 1400 pridelovalcev, od tega je 16 večjih (preko 500.000 litrov letno).

Razlog za velik del neregistrirane pridelave je:

- deloma v veliki razdrobljenosti - glej tabelo *Razdrobljenost pridelave*, ki ponazarja razrez po velikostnih razredih (iz nje je namreč razvidno, da je strukturna razdrobljenost že pri vinogradnikih, ki prijavljajo pridelavo, to pa so praviloma večji pridelovalci, zelo velika); ob tem je treba dodati še podatek, da so zavezanci za vpis v RPGV tisti pridelovalci, ki obdelujejo več kot 0,05 ha vinograda oziroma tudi manj, če pridelek tržijo;
- deloma pa tudi v izogibanju prijavam s ciljem izogibanja administrativnim postopkom - predvsem pa obdavčitvi.

Tabela: *Razdrobljenost pridelave* (velikostni razredi glede na površino vinogradov, ki jih obdeluje posamezen pridelovalec; vir: RPGV, stanje 19.11.2008)

Velikostni razred	Površina vinogradov (ha)	Št. pridelovalcev
< 0,1 ha	500	6193
0,1 – 0,5 ha	3453	15488
0,5 – 1 ha	1974	2838
1 – 2 ha	2304	1657
2 – 5 ha	2966	961
> 5 ha	5756	389

Več kot 90 % pridelovalcev na območjih, kjer je velikostna struktura najbolj razdrobljena (Haloze, Prekmurje, Šmarje-Virštajn, Dolenjska, Bela krajina) obdeluje manj kot 1 ha vinogradov; manj kot 0,5 ha pa obdeluje večina pridelovalcev v vinorodnih območjih Prekmurje (94%), Bela krajina (93%) in Dolenjska (93%).

Največji premiki k izboljšanju velikostne strukture vinogradov so se zgodili na območju vinorodnega okoliša Goriška Brda, in sicer v tem okolišu 64% pridelovalcev obdeluje več kot 1ha vinogradov, 12% pa jih obdeluje več kot 5 ha vinogradov. V tem vinorodnem okolišu je površina vinogradov zajeta preko letalskih posnetkov praktično enaka kot površina vpisana v register. Medtem, ko je v okoliših z največjo razdrobljenostjo ta delež ponekod tudi pod 50%.

2) PRIDELKI

Na obseg letnega pridelka vplivajo predvsem vremenske razmere v posameznem letu. Glavnino pridelka predstavljajo kakovostna vina pdpo (70%). Ocenjujemo, da se v RS letno

pridelava med 80 in 90 mio. litri vina, pri čemer ga je cca. 40% za samooskrbo in temu ustrezno ta pridelava ni registrirana.

Tabela: *Količina pridelka po letih, prijavljena v register pridelovalcev grozdja in vina (v 1000 litrih; vir: RPGV)*

2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
64.495	53.970	51.976	61.849	53.255	49.758	64.021

Tabela: *Gibanje zalog po letih (v 1000 litrih; vir: RPGV; stanje zalog na dan 31.7.)*

2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
31.100	34.900	31.500	34.400	39.200	35.400	32.359

Na vinorodnem območju Slovenije pridelujemo 48 sort vinske trte, zastopanost glavnih sort:

Vinorodna dežela Primorska	
Sorta	%
Refošk	18
Merlot	15
Rebula	12
Malvazija	10

Vinorodni deželi Posavje in Podravje	
Sorta	%
Laški rizling	24
Žametovka	10
Šipon	8
Renski rizling	7

3) POTROŠNJA

Po podatki SURSa iz meritev po gospodinjstvih je poraba vina le 7,5 litra /leto in je zajeta po metodologiji, ki ne predstavlja celotne porabe. Dejstvo je, da je potrošnja glede na isti vir podatkov v upadanju, saj je padla v petih letih iz 12 l/leto na 7 l/leto - izmerjen padec potrošnje ocenjujemo kot realen podatek o padcu prodaje.

Oceno potrošnje lahko naredimo na osnovi pridelka, uvoza, izvoza in gibanja zalog, ker pa obseg pridelka vpliva tudi na različen delež javnega trženja, lahko govorimo le o oceni - iz nje izhaja cca. 24 litrov registriranega vina/leto na prebivalca, z veliko verjetnostjo zato lahko ocenimo, da je skupna potrošnja na prebivalca (registrirana in neregistrirana prodaja) 40 litrov/leto.

4) CENE VINA

Povprečne cene vina na domačem trgu so po podatkih tržno informacijskega sistema, kjer se spremljajo cene pri pridelovalcu, kot sledi (SIT/liter; za 2007: €/hl):

Kakovost vina	Namizno vino		Deželno vino PGO		Kakovostno vino ZGP		Vrhunsko vino ZGP	
	Belo	Rdeče	Belo	Rdeče	Belo	Rdeče	belo	Rdeče
2004	143,33	157,82	179,85	289,79	290,12	444,19	809,48	967,74
2005	150,89	167,11	180,26	245,55	265,27	446,25	782,78	947,69
2006	154,11		209,40		339,76		1001,10	
2007	68,02 €/hl		98,36 €/hl		145,63 €/hl		433,56 €/hl	

Vir: TIS

V tabeli se nahajajo cene pri pridelovalcu vina (delež proizvajalca v drobnoprodajni ceni pa v povprečju znaša pod 50 % !).

5) UVOZ / IZVOZ

Uvoz in izvoz sta v zadnjih letih uravnotežena, uvažamo v glavnem namizno vino, ki ga glede na strukturo pridelave in potrošnje primanjkuje.

Pozitivno je to, da počasi (kar je logično glede na nasičenost trga) a vztrajno raste izvoz vstekleničenega vina iz 3,8 mio. litrov v letu 1998 na 5,2 mio. litrov v 2006. Glavni trgi za slovensko vino so: Hrvaška, Bosna in Hercegovina, Češka, ZDA.

Uvoz je v letu 2007 dosegel 6,6 mio. litrov vina, pred tem se je gibal med 4 in 5 mio. litrov. Glavne države izvoznice na naš trg so: Italija, Avstrija, Makedonija, Madžarska, Čile.